

Södersläotts montessoriskola ekonomisk förening

Org.nr. 769601-8121

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Pilens Montessoriskola
belägen i Trelleborgs kommun

Tillsyn i Pilens Montessoriskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Söderslätts Montessoriskola Ekonomisk förening (769601-8121) under vårterminen 2016. Pilens Montessoriskola besöktes av Skolinspektionen den 24 maj 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 3

Skolans redovisning av andelen elever som uppnått kravnivån i svenska och matematik i årskurs 3 visar, att under perioden mellan år 2012 – 2015 har andelen elever som uppnått kravnivån varit som lägst 70 procent (år 2013) och som högst 100 procent (år 2014 och 2015). Utifrån att skolan har ett begränsat elevantal i respektive årskurs behöver procentsatserna tolkas med försiktighet.

Årskurs 6

Skolan har inte haft några elever i årskurs 6 under perioden år 2013-2015.

Trygghet och studiero

Utifrån genomförda intervjuer och av den dokumentation som skickats in till Skolinspektionen inför tillsynen framkommer inget annat än att eleverna känner sig trygga och att det råder studiero på skolan.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-10-28
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-10-28
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-10-28

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det bedömningsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Det har i tillsynen inte framkommit annat än att utbildningen vid Pilens montessoriskola, som bedrivs av Söderslätts Montessoriskola Ekonomisk förening, har ett fungerande arbete inom flera av de områden som Skolinspektionen har granskat. Det framgår dock av tillsynen att skolan behöver utveckla undervisningen så att det i samtliga ämnen tydligt framgår hur undervisningen och de olika momenten i denna är kopplade till målen för utbildningen. Skolan behöver vidare utveckla undervisningen i framför allt årskurs 6, så att den i högre grad utformas utifrån alla elevers behov och förutsättningar för att i högre grad även tillgodose de elever som har goda förkunskaper och höga ambitioner. Det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå och huvudmannanivå behöver också utvecklas så att de resultat som framkommit vid uppföljningen analyseras, så att en sådan analys kan ligga till grund för beslut, planering och genomförande av utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Södersläotts Montessoriskola Ekonomisk förening att **senast den 28 oktober 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södersläotts Montessoriskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att klargöra målen för eleverna i samtliga ämnen.
- Se till att det i undervisningen tas hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande så att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Aktivt lärarstöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att målen inte tydliggörs för eleverna i samtliga ämnen. Mot bakgrund av detta gör Skolinspektionen bedömningen att eleverna inte ges det aktiva lärarstöd som författningarna föreskriver.

Skolinspektionens utredning

Intervjuade elever i årskurserna 1-3 säger att lärarna ger tydliga instruktioner om vad de ska göra men att de inte vet vilka mål de jobbar mot. Eleverna i årskurserna 4-6 säger också att de inte känner igen att lärarna pratar om vilka mål de jobbar mot.

Intervjuade lärare säger att de visar målen, men att det för de yngre eleverna nog är tydligast i samhällsorienterade och naturorienterade ämnen där de arbetar tematiskt. Vad gäller de äldre eleverna uppges att tydliggörandet av målen inte riktigt hunnits med i alla ämnen. Vidare säger intervjuade lärare att de just nu arbetar på att skapa en gemensam struktur för hur målen ska tydliggöras men att det är ett arbete som tar tid eftersom det är många nya lärare på skolan. Intervjuade lärare och skolledning, det vill säga rektor och vikarierande rektor, säger också att det under de senaste två åren har varit flera lärarbyten på skolan och att de nya lärarna därför fokuserat på att lära känna eleverna. Skolledningen säger att det behövs mer information och dialog kring hur lärarna ska tydliggöra målen för eleverna i förhållande till undervisningen, arbetsuppgifterna och elevernas individuella utvecklingsplaner.

Rättslig reglering

Av skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för eleverna att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Av läroplanen framgår att skolan ska klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har.

Individanpassningar

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att elever i årskurs 6 inte ges den stimulans som de behöver i sitt lärande för att kunna nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med att se till att undervisningen tar hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

Intervjuade elever i årskurs 6 säger att alla elever får exakt samma frågehäften att arbeta med i samhällsorienterade och naturorienterade ämnen och att de inte kan få något svårare att arbeta vidare med i dessa ämnen när de väl är färdiga med sitt häfte. Undervisande lärare i årskurs 6 bekräftar elevernas uppgifter och säger att eleverna just nu inte getts möjlighet att arbeta mot målen för årskurs 9 i samhällsorienterade och naturorienterade ämnen, men att eleverna däremot ges den möjligheten i ämnena svenska och matematik.

Skolledningen säger att det eleverna och undervisande lärare beskrivit till stor del handlar om tidsbrist, utifrån rådande situation med lärarbyten det senaste året, och att undervisande lärare haft fokus på att eleverna ska ha hunnit igenom allt som de behöver ha med sig till årskurs 7. Skolledningen säger att det som eleverna beskriver dock inte ligger i linje med Montessoripedagogiken och att det därför har satts igång ett utvecklingsarbete kring detta.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av läroplanen framgår att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Pilens Montessoriskolas verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Söderslätts Montessoriskola Ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden.

Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Söderslätts Montessoriskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att rektorn utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen fattar beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder, planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa.
- Huvudmannen ska se till att kvalitetsarbetet dokumenteras i föreskrivna delar.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det på skolan saknas en analys av det som framkommer i uppföljningen samt beslut om utvecklingsåtgärder utifrån en sådan analys. Av detta följer att det inte heller har planerats för eller genomförts några sådana åtgärder. Även om det funnits ett fungerande kvalitetsarbete på skolan tidigare, så säger skolledningen att rektorsbytena de senaste två åren fått till följd att detta arbete har avstannat. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att skolans systematiska kvalitetsarbete i nuläget inte uppfyller skollagens krav.

Skolinspektionens utredning

Intervjuade lärare och skolledning, säger att det sker en uppföljning av skolans kunskapsresultat samt trygghet och studiero, men att det på grund av flera rektorsbyten de senaste två åren inte gjorts en analys av resultaten eller fattats beslut om åtgärder utifrån dessa.

Rättslig reglering

Enligt skollagen är det rektors ansvar att se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektor ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska förverkligas och se till att de blir genomförda. Uppföljningen, analys av förbättringsområden samt beslut om och planeringen för genomförande av utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Pilens Montessoriskolas verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Söderslättis Montessoriskola Ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Söderslätts Montessoriskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att det utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen fattas beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder samt att det dessa åtgärder planeras för och genomförs.
- Huvudmannen ska se till att kvalitetsarbetet dokumenteras i föreskrivna delar.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det på huvudmannanivå saknas en analys av det som framkommer i uppföljningen samt beslut om utvecklingsåtgärder utifrån en sådan analys. Av detta följer att det inte heller har planerats för eller genomförts några sådana åtgärder. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att huvudmannens systematiska kvalitetsarbete i nuläget inte uppfyller skollagens krav.

Skolinspektionens utredning

Intervjuade representanter för huvudmannen säger att huvudmannens kvalitetsarbete bygger på det som rektorn genomför på skolenhetsnivå. Utifrån att det förekommit flera rektorsbyten de senaste två åren, på grund av omständigheter huvudmannen inte råder över, uppges huvudmannen inte ha fått en sådan analys eller förslag på utvecklingsåtgärder som rektorn vanligtvis brukar förse huvudmannen med. Intervjuade representanter för huvudmannen säger att det under det senaste året därför saknats en analys utifrån skolans resultat och beslut om åtgärder även på huvudmannanivå.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att det bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utvärdera utbildningen. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska huvudmannen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Huvudmannen ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska förverkligas och se till att de blir genomförda. Såväl uppföljning av kunskapsresultat, trygghet och studiero, analys och beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder som planering och genomförandet av utvecklingsåtgärderna ska dokumenteras. I förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s.305 ff.) framhålls att huvudmannen har det yttersta ansvaret för utbildningen vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att driva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet. Det framgår dock även att en enskild huvudman som bedriver utbildning vid endast en skolenhet bör kunna arbeta med planering, uppföljning, utvärdering och utveckling på huvudmannanivå och enhetsnivå i ett sammanhang.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Pilens Montessoriskolas verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Söderslättis Montessoriskola Ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga bedömningsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

På Skolinspektionens vägnar

Michael Erenius
Beslutsfattare/Undervisningsråd

Linda Abrahamsson
Föredragande/Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Pilens Montessoriskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Pilens Montessoriskola

Pilens Montessoriskola ligger i byn Fru Alstad cirka 12 kilometer norr om Trelleborg. Pilens Montessoriskola har årskurserna F-6. I förskoleklass finns det 7 elever och i grundskolan 47 elever. Eleverna går i åldersintegrerade klasser. Eleverna är fördelade i två grupper kallade Stammen, för årskurserna F-3, och Kronan, för årskurserna 4-6.

På skolan finns ett fritidshem med 49 inskrivna elever samt en av kommunen godkänd förskola som inte omfattas av Skolinspektionens tillsyn. Pilens Montessoriskola är ett föräldrakooperativ som drivs av Söderslätts Montessoriskola Ekonomisk förening med organisationsnummer 769601-8121.